

### บทที่ 3

#### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการศึกษากระบวนการแก้ข่าวอื้อฉาวของกรมตำรวจในช่วงปี พ.ศ. 2533 - 2534 จากวิธีปฏิบัติที่เป็นจริงคือ กรณีตำรวจสุพรรณ กรณีมตี ก.ตร.อัปยศ และกรณีykkokเพชรซาอุฯ และศึกษาการนำเสนอการแก้ข่าวอื้อฉาวเหล่านั้นจากสื่อมวลชนอันได้แก่ หนังสือพิมพ์รายวัน และวิทยุโทรทัศน์เท่านั้น

#### แหล่งข้อมูล

##### 1. ข้อมูลจากเอกสาร

เนื่องจาก ข้อมูลที่สื่อมวลชนได้นำเสนอทางสื่อหนังสือพิมพ์รายวันนั้นมีแหล่งที่มาจากเหตุการณ์เดียวกัน การรายงานข่าวย่อมมีเนื้อหาใกล้เคียงกัน จึงไม่จำเป็นต้องศึกษาเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข่าวอื้อฉาวจากหนังสือพิมพ์ประชาชน 1 ฉบับ และหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ 1 ฉบับคือ ไทยรัฐและมติชน ตั้งแต่ฉบับประจำวันที่ 3 กันยายน - 31 ตุลาคม 2533 สำหรับกรณีเหตุการณ์ตำรวจสุพรรณ และมติ ก.ตร.อัปยศ และฉบับประจำวันที่ 18 มิถุนายน - 31 สิงหาคม 2534 สำหรับเหตุการณ์ ยykkokเพชรซาอุฯ

## 2. ข้อมูลจากข่าววิทยุโทรทัศน์

ข่าวภาคค่ำทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 7 และ ช่อง 9 ซึ่งเสนอในเวลา 19.30 น. ในช่วงที่เกิดเหตุการณ์ตามข้อ 1 เนื่องจากผู้วิจัยต้องการทราบความแตกต่างของการนำเสนอข่าวระหว่างสถานีวิทยุโทรทัศน์ซึ่งรัฐเป็นผู้ดำเนินการและเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ

## 3. ข้อมูลจากบุคคล

3.1 สัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของกรมตำรวจ ซึ่งเคยรับผิดชอบปฏิบัติงาน และมีประสบการณ์ด้านการแก้ไขว ได้แก่

- พล.ต.อ.พจน์ บุญยะจินดา รองอธิบดีกรมตำรวจ ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานสารนิเทศ กรมตำรวจ นับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2532 - 30 กันยายน 2533 ซึ่งเป็นช่วงที่เกิดเหตุการณ์ตำรวจสุพรรณและมติ ก.ตร.อภัยศ โดยตำแหน่งหน้าที่ของท่านจึงทำให้ต้องมีส่วนเกี่ยวข้องในการแก้ไขวดังกล่าว ต่อมาท่านได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจและรองอธิบดีกรมตำรวจตามลำดับ ซึ่งยังคงรับผิดชอบงานของสำนักงานสารนิเทศ กรมตำรวจอยู่เช่นเดิม

- พล.ต.ท. เฉลิม โรจนประคิษฐ ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานสารนิเทศ กรมตำรวจ นับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2533 - 30 กันยายน 2534 จึงเป็นผู้มีประสบการณ์ในการแก้ไขวคาบเกี่ยวทั้งในยุคของ พล.ต.อ.แสวง สิริสวัสดิ์ และ พล.ต.อ.สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์

- พล.ต.ต.เตริยม ตันติเวชกุล ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงาน  
 สารนิเทศ กรมตำรวจ ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับการประชาสัมพันธ์ สำนักงานสารนิเทศ กรมตำรวจ  
 นับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2532 - 30 กันยายน 2534 ต่อมาภายหลังได้รับการแต่งตั้งให้ดำรง  
 ตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานสารนิเทศ นับได้ว่าเป็นผู้มีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยว  
 ข้อง และทราบถึงกระบวนการแก้ไขข้อผิดพลาดของกรมตำรวจทั้งสามกรณีเป็นอย่างดี

### 3.2 สัมภาษณ์สื่อมวลชนที่มีส่วนในการรายงานข่าวดังกล่าว ได้แก่

- นายอรุณ ลานเหลือ ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ซึ่ง  
 เป็นผู้สื่อข่าวอาวุโสประจำกรมตำรวจมานานกว่า 35 ปี นับตั้งแต่สมัยของ พล.ต.อ. เผ่า  
 ศรียานนท์ เป็นผู้ซึ่งได้มีส่วนในการติดตาม และรายงานข่าวข้อผิดพลาดของกรมตำรวจมาโดยตลอด  
 นายอรุณมีความใกล้ชิดกับอธิบดีกรมตำรวจหลายท่าน เนื่องจากต้องติดตามสัมภาษณ์และเป็นผู้แทน  
 สื่อมวลชนในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับกรมตำรวจตลอดมา จึงนับได้ว่าเป็นสื่อมวลชนผู้ได้สัมผัส  
 กับข้อมูลและสภาพแวดล้อมอย่างใกล้ชิดมากที่สุดคนหนึ่ง

- สหบาท ผู้เขียนคอลัมน์ "ส่องตำรวจ" ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ  
 สหบาทได้ทำหน้าที่รายงานความเป็นไปในกรมตำรวจ และภารกิจหน้าที่ตลอดจนพฤติกรรมของ  
 เจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งในค่านับและลงมาเป็นเวลานานกว่า 20 ปี จนกระทั่งประชาชนทั่วไปใช้  
 คอลัมน์ "ส่องตำรวจ" เป็นช่องทางถ่ายทอดประสบการณ์และความคิดเห็นเกี่ยวกับตำรวจด้วย จึง  
 นับได้ว่าสหบาทเป็นสื่อมวลชนผู้มีประสบการณ์ในเรื่องตำรวจ และยังมีความเข้าใจความรู้สึกของ  
 ประชาชนที่มีต่อตำรวจอีกด้านหนึ่งด้วย

- นายกิตติชัย อินทร์นุรักษ์ หัวหน้าข่าวหนังสือพิมพ์มติชนและ  
คอลัมนิสต์ผู้มีประสบการณ์ในเรื่องตำรวจ เคยทำข่าวตำรวจมานานนับสิบปีในหนังสือพิมพ์ฉบับนี้

#### 4. ข้อมูลจากผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้สังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานสารนิเทศ กรมตำรวจ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2533 เมื่อครั้งที่เกิดเหตุการณ์ตำรวจสุพรรณ และ มติ ก.ตร.อภัยศ ผู้วิจัยไม่ได้มีส่วนร่วมในการ  
แก้ข่าวนี้อัจฉ แต่ได้ศึกษาถึงสถานการณ์และบทบาทของกรมตำรวจในครั้งนั้นเป็นอย่างดี ต่อมา  
เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2534 ผู้วิจัยได้รับการแต่งตั้งจากกรมตำรวจให้ดำรงตำแหน่งสารวัตรงาน  
แถลงข่าว ส่วนประชาสัมพันธ์ สำนักงานสารนิเทศ จึงได้มีโอกาสสัมผัสและมีประสบการณ์ในการ  
แก้ข่าวของกรมตำรวจโดยตรง แต่เนื่องจากผู้วิจัยเข้ามารับหน้าที่ด้านการแถลงข่าวในช่วงปลาย  
สมัย พล.ต.อ. แสง ชีระสวัสดิ์ จึงทำให้ไม่ได้ใกล้ชิดกับบทบาทของ พล.ต.อ.แสง มากนัก  
หากแต่การที่ผู้วิจัยได้คลุกคลีกับสื่อมวลชนสายอาชญากรรมประจำกรมตำรวจ เป็นระยะเวลาอัน  
ปีจึงได้รับการถ่ายทอดข้อมูลจากประสบการณ์ของสื่อมวลชนเหล่านั้นอีกทางหนึ่ง ซึ่งเป็นประโยชน์  
ในการวิจัยนี้เป็นอย่างยิ่ง

#### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้บันทึกภาพจากรายการข่าวภาคค่ำของสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 7 และ ช่อง 9  
อ.ส.ม.ท. นับตั้งแต่วันที่ 3 กันยายน 2533 - 30 กันยายน 2533 สำหรับกรณีตำรวจสุพรรณ  
ตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน 2533 - 31 ตุลาคม 2533 สำหรับกรณี มติ ก.ตร.อภัยศ และตั้งแต่วันที่  
18 มิถุนายน 2534 - 31 สิงหาคม 2534 สำหรับกรณียกยอกเพชรชากู และผู้วิจัยยังได้รวบรวม

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์มติชนในช่วงเวลาเดียวกันเพื่อศึกษาเนื้อหาของข่าวและวิธีการแก้ข่าว

การสัมภาษณ์ผู้บริหารซึ่งมีประสบการณ์ในการแก้ข่าว ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ พล.ต.ต. เตรียม ตันติเวชกุล ในวันที่ 2 มีนาคม 2535 สัมภาษณ์ พล.ต.ท.เจสสิม โรจนประติษฐ ในวันที่ 3 มีนาคม 2535 และสัมภาษณ์ พล.ต.อ.พจน์ บุญยะจินดา ในวันที่ 5 มีนาคม 2535 โดยมีแนวคำถามดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการแก้ข่าวอื้อฉาวของกรมตำรวจ
2. วิธีการแก้ข่าวอื้อฉาวในเหตุการณ์ทั้งสามกรณี
3. ปฏิกิริยาสะท้อนกลับจากสื่อมวลชน และผลกระทบต่อกรมตำรวจอันเนื่องมาจากการแก้ข่าวนั้น ๆ

ผู้วิจัยยังได้นัดหมายสื่อมวลชนเพื่อทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเองโดยทำการสัมภาษณ์สหภาพ ในวันที่ 3 มีนาคม 2535 สัมภาษณ์อรุณ ลานเหลือ ในวันที่ 5 มีนาคม 2535 และสัมภาษณ์ กิตติชัย อินทร์นุรักษ์ ในวันที่ 7 มีนาคม 2535 โดยมีแนวคำถามดังนี้

1. วิธีการแก้ข่าวอื้อฉาวของกรมตำรวจในช่วง พ.ศ. 2533 - 2534
2. ความเชื่อถือที่สื่อมวลชนมีต่อการแก้ข่าวและต่อบุคคลที่แก้ข่าวนั้น ๆ
3. การแก้ข่าวอื้อฉาวในแต่ละเหตุการณ์มีผลต่อภาพพจน์ของกรมตำรวจอย่างไร

### การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะนำวิธีการแก้ข่าวอื้อฉาวของกรมตำรวจในแต่ละกรณีมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับทฤษฎีการแก้ไขความขัดแย้ง และเปรียบเทียบกับวิธีการในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤติ ว่าการแก้ข่าวของกรมตำรวจนั้นถูกกระทำขึ้นด้วยวิธีใดและจะวิเคราะห์ผลที่ได้รับโดยการบรรยายและอธิบายความหมาย โดยอ้างเหตุผลสนับสนุน

### การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดลำดับการนำเสนอข้อมูลไว้ดังนี้

1. กรณีศึกษาการแก้ข่าวอื้อฉาวของกรมตำรวจเรื่อง "ตำรวจสุพรรณ"
2. กรณีศึกษาการแก้ข่าวอื้อฉาวของกรมตำรวจเรื่อง "มติ ก.ตร. อภัยศ"
3. กรณีศึกษาการแก้ข่าวอื้อฉาวของกรมตำรวจเรื่อง "ย้ายออกเพชรชอุฯ"
4. อภิปรายผลการแก้ข่าวอื้อฉาวของกรมตำรวจ พ.ศ. 2533 - 2534
5. สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การแก้ข่าวเหตุการณ์อื้อฉาวของกรมตำรวจผ่านสื่อมวลชน ระหว่าง พ.ศ. 2533 - 2534" นี้ ผู้วิจัยเน้นถึงการรวบรวมข้อมูลจากสื่อมวลชนเป็นหลักในการนำเสนอเหตุการณ์ เนื่องจากประชาชนได้รับข่าวอื้อฉาวจากสื่อมวลชนโดยตรง ข่าวอื้อฉาวที่ผ่านสื่อมวลชนจึงมีผลต่อการรับรู้และทัศนคติของผู้รับข่าวสารเหล่านั้น ในขณะที่วิธีการและเหตุผลในการแก้ข่าวอื้อฉาวของกรมตำรวจจะส่งไปถึงประชาชนได้ก็ย่อมต้องผ่านกระบวนการด้านสื่อมวลชนเสียก่อน เพราะประชาชนไม่มีโอกาสได้สัมผัสกับบุคคลผู้ให้ข่าวโดยตรงดังนั้นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อมวลชนจึงเป็นวิธีการที่น่าจะได้ผลที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด